

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 : มกราคม - มิถุนายน 2553 ISSN 1906 - 7062

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กิจกรรมเสริม

Development of Morality, Ethics, and Desirable Values Development of TOA
Wittaya School's Students (Municipality 1) in Nangrong District, Buriram Province
By Using Added Activities

ประหยัด สวัสดิ์พูน¹

ผศ.ดร.สุเทียบ ละอองทอง²

ผศ.รัตติกร รัตกุล³

ผศ.สุภาพ สมศรี⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กิจกรรมเสริม 2) ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองต่อกิจกรรมเสริมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานครูจำนวน 16 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 383 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 383 คน รวมทั้งสิ้น 782 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือในการวิจัย

¹ นักศึกษาสถาบันบริหารการศึกษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประกอบด้วยกิจกรรมเสริมจำนวน 4 ชุด ได้แก่กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร กิจกรรมประกวดมารยาท กิจกรรมอบรมหน้าเสาธงตอนเช้าและกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน แบบสอบถามที่มีการตรวจสอบรายการ (Check List) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กิจกรรมเสริม ตามความคิดเห็นของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองโดยภาพรวมได้ผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านระเบียบวินัย ด้านกิริยามารยาท ด้านกตัญญูกตเวทิต์ ด้านความประหยัดและด้านความรับผิดชอบ 2) ความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กิจกรรมเสริมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ ด้านกตัญญูกตเวทิต์ ด้านระเบียบวินัย ด้านกิริยามารยาท ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความประหยัดและเมื่อเปรียบเทียบด้านความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุปแล้วกิจกรรมเสริมสามารถช่วยการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ 1) ด้านความซื่อสัตย์ ควรจัดให้มีรางวัลแก่นักเรียนที่เก็บของได้ ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 2) ด้านระเบียบวินัย ควรจัดระเบียบในโรงอาหาร และแต่งกายที่ถูกระเบียบของโรงเรียนทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน 3) ด้านมารยาท ควรจัดให้มีการอบรมในห้องเรียนเป็นประจำเพื่อให้นักเรียนมีการปฏิบัติถูกต้องและมีการประกวดมารยาททั้งภายนอกและภายในโรงเรียน 4) ด้านความกตัญญูกตเวทิต์ต่อบิดามารดา และครูบาอาจารย์ ควรจัดให้มีการจัดอบรมทุกสัปดาห์ และให้นักเรียน

ช่วยงานที่บ้านเป็นประจำ 5) ด้านความประหยัด ควรจัดให้มีการฝากออมทรัพย์ในห้องเรียน รู้จักใช้จ่ายอย่างพอเพียงและเหลือเงินกลับมาหยอดออมสินทุกวัน และ 6) ด้านความรับผิดชอบ ให้รู้จักมีความรับผิดชอบในการทำการบ้านส่งครู ตั้งแต่เช้าทำงานบ้านทุกวัน และมาโรงเรียนทันเวลาทุกครั้ง

คำสำคัญ : คุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ABSTRACT

This research aimed to : 1) investigate the results of morality, ethics, and desirable values development of TOA Wittaya School's students (Municipality 1) in Nangrong District, Buriram Province; and 2) study and compare the satisfaction of teachers, students, and parents with this development. The samples were 383 students of level 2 studying in the 1st semester of 2552 B.E., 16 teachers and 383 parents in the total of 782, selected through stratified random sampling technique. The research instrument was a 3-part questionnaire including check list, rating scale, and open form with the reliability value of 0.981. The results were as follows.

1. The results of morality, ethics, and desirable values development of TOA Wittaya School's students (Municipality 1) in Nangrong District, Buriram Province according to the teachers, parents, and students' opinions both as a whole and at each aspect were at high levels. The teachers and parents strongly agreed that the school developed the students' discipline most while the students pointed out that the school developed the students' honesty most.

2. The satisfaction of the teachers, parents, and students towards this development both as a whole and at each aspect were at high levels. The most satisfaction was the sense of obligation development and the second was discipline while the least mean score of satisfaction was economy.

3. The comparison of the teachers, parents, and students' satisfaction towards the morality, ethics, and desirable values development of TOA Wittaya School's students (Municipality 1) showed statistically significant difference at .05 level.

4. The opinions and suggestions about the morality, ethics, and desirable values development of the three most frequency found in each aspect were : 1) Honesty: the rewards should be provided for the students who did not take other property to be their own, were honest in their working, and were loyal to their benefactors; 2) Discipline: students should have self-discipline while they were using the school canteen, they should wear school uniform all the time and dress tidily every day; 3) Generosity: teacher should teach students every day to be a kind person, be kind to animals and be generous to other people; 4) Sense of obligation: students should be grateful to their parents and teachers, teachers should train the students about this every week, and students should always help parents do the chores; 5) Economy: teachers should encourage students to save money in the classroom, and spend money wisely; and 6) Responsibility: students are reasonable for their homework and chores, they should get up early and help their parents' housework, and go to school in time.

Keywords : Morality, Ethics, Desirable, Value

ความเป็นมาและความสำคัญ

ของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนผลักดันให้ความเป็นอยู่ของคนในสังคมมีวิถีทางในการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สังคมถูกครอบงำจากอิทธิพลทางด้านวัตถุ ทำให้ความเห็นอกเห็นใจกัน ความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กำลังหดหายไปจากสังคมไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศและความบิบัติทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยเสื่อมลงอย่างน่าวิตก หากปล่อยไว้ให้ปัญหาดำเนินไปอยู่เช่นนี้ย่อมเป็นอันตรายต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวงในอนาคต การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนของชาติ จึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อช่วยให้คนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ หากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า โดยนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญ ของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องผสมผสานกลมกลืนกันทั้งส่วนที่เป็นสาระ

ความรู้ของแต่ละวิชาและการปลูกฝัง
คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม
เพราะถ้าคนมีแต่ความเก่งแต่ขาด
คุณธรรมที่ดีงาม ก็จะเป็นอันตราย
ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม นอกจากนี้
สำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
ได้จัดทำมาตรฐาน การศึกษาของชาติ
เพื่อเป็นข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการ
ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และ
เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง
สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล
การตรวจสอบ การประเมินผลและการ
ประกันคุณภาพทางการศึกษา
อุดมการณ์สำคัญของการจัด
การศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษา
ตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทย
ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็น
การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและ
สังคม บูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง
ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม
เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทย
ทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก
ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของ
สังคม ตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และพัฒนาความรู้ความสามารถ
เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ (สภา
การศึกษา, 2547, 1) ดังนั้นคุณธรรม
จริยธรรมและค่านิยมต่างๆ จึงมี

ความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งนำไปสร้างคน
ให้เป็นคนมีคุณภาพสมบูรณ์ นักวิจัย
และหน่วยงานทางการศึกษาได้
กำหนดและให้ข้อเสนอแนะในการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยม
ที่พึงประสงค์ที่เป็นประโยชน์และ
เหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ได้ เช่น
นัยนา วงศ์โสภกา (2546, 103) ได้เสนอ
ให้นำหลักสูตรการพัฒนาคุณลักษณะ
นิสัยไปประยุกต์ใช้ในแผนจัดการ
เรียนรู้และกิจกรรมเสริมประสบการณ์
ส่วนสิริรัตน์ เพ็งบุญ (2546, 98)
เสนอแนวทางการพัฒนาโดยใช้กล
ยุทธ์เน้นการมีส่วนร่วมกิจกรรมร่วม
และกิจกรรมเฝ้ามอง เช่น การศึกษา
ดูงาน การมอบหมายงานเป็นกลุ่ม
และ กองวิจัยทางการศึกษา
กรมวิชาการ (2545, 87) ได้เสนอ
แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะที่
นำไปสู่การสมานฉันท์และเอื้ออาทร
ต่อกัน 7 คุณลักษณะ ได้แก่ มีคุณธรรม
มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีน้ำใจ รู้รัก
สามัคคี พึ่งพาอาศัยเกื้อกูล มีจารีต
ประเพณีดีงาม รักภูมิไว้ในชาติและ
ท้องถิ่น โดยมีวิธีการเสริมสร้าง คือ
1) สอดแทรกกิจกรรมระหว่าง การ
เรียนการสอน 2) สร้างสถานการณ์
และบทบาทสมมุติ 3) การฝึก
ปฏิบัติ 4) การประพฤติปฏิบัติตนให้

เป็นแบบอย่างที่ดีของครู 5) การอบรมสั่งสอน 6) การใช้เทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอน 7) การรับผิดชอบ 8) มีส่วนร่วมต่อสังคม และหน้าที่พลเมือง 9) การเคารพสิทธิผู้อื่น

โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,574 คน พนักงานครู จำนวน 73 คน ผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมา การจัดการด้านผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ประเมินภายนอก รอบที่ 2 เมื่อวันที่ 17-19 มกราคม 2550 พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ได้ค่าเฉลี่ย 2.74 ซึ่งสำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติไม่รับรองคุณภาพมาตรฐานผู้เรียนในข้อนี้ ซึ่งมาจากสาเหตุหลาย

ประการ ได้แก่ นักเรียนบางส่วนยังขาดระเบียบวินัย ด้วยการมาโรงเรียนไม่ทันเช้าแถว เล่นกันในแถวขณะเคารพธงชาติ เดินแตกแถวเข้าห้อง เดินแถวรับบริการอาหารกลางวันไม่เป็นระเบียบ ทั้งขยะไม่เป็นที่เป็นตา และเดินรับประทานอาหารจนมไปด้วย (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, 24-25)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ดำเนินการพัฒนานักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม และเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยกิจกรรมเสริมที่สามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียน
ทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอ
นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้
กิจกรรมเสริม

2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ
ความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน
และผู้ปกครอง อภิจักรกรรมเสริมในการ
พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ทีโอเอวิทยา(เทศบาล 1) อำเภอ
นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานครู
ที่สอนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 41 คน
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 741 คน
และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 741 คน
ของโรงเรียนทีโอเอวิทยา(เทศบาล 1)
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาค
เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ประชากร
ทั้งหมดจำนวน 1,523 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พนักงาน
ครูที่สอนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 16 คน
นักเรียนจำนวน 383 คน และผู้ปกครอง
นักเรียนจำนวน 383 คน รวมทั้งสิ้น
782 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัย
ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเสริม
จำนวน 4 ชุด ได้แก่กิจกรรมเข้าค่าย
พุทธบุตร กิจกรรมประกวดมารยาท
กิจกรรมอบรมหน้าเสาธงตอนเช้า
และกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา
งานวิจัย และรายงานผลการดำเนิน
ประจำปีจากนั้นเลือกกิจกรรมเสริม
แล้วกำหนดรายละเอียดของกิจกรรม
ย่อยๆ ในแต่ละกิจกรรมเสริมนั้นๆ
(ตาราง 1) นำกิจกรรมที่ได้ไปให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขตาม
คำแนะนำจากนั้นนำไปใช้เก็บข้อมูลวิจัย
2) แบบสอบถามความคิดเห็นและ
ความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน
และผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมเสริมใน
การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนทีโอเอวิทยา(เทศบาล1)
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
โดยแบบสอบถามประกอบด้วยการ
ตรวจสอบรายการ (Check List)
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) และแบบปลายเปิด (Open
Form) ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ
แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง

ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนถูกต้องเหมาะสมจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 30 คน

เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.981

ตาราง 1 แผนกิจกรรมเสริม

ชุดกิจกรรม	ช่วงเวลา/สถานที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
1. ค่ายพุทธบุตร อบรมธรรมะเฉลิม พระเกียรติในหลวง	ภาคเรียนที่ 1 วัดขุนก้อง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์	ผู้รับผิดชอบ 1. เขียนโครงการเพื่อเสนออนุมัติ 2. ดำเนินการ 3. กำกับติดตาม สรุปผล รายงานผล	1. เพื่อนำนักเรียน ไปรณาดำเนิน พุทธมามกะ 2. รู้ว่าสมาทานศีล ประพฤติปฏิบัติ ตามหลักธรรม พระพุทธศาสนา	นักเรียนทุกคนเป็นคน ดีโดยครูประจำชั้น ประจำวิชาเป็น ผู้ประเมิน
2. การประกวด มารยาทไทย - โครงการ ประกวดมารยาท ไทยทุกระดับชั้น	ภาคเรียนที่ 1 ประกาศหาตัวแทน ทุกห้อง	1. ผู้รับผิดชอบเขียนโครงการ เพื่อขออนุมัติ 2. ครูประจำชั้นฝึกอบรมกวดขัน กำกับตลอดทั้งปี 3. ตัวแทนทุกห้องประกวด เพื่อตัดสินหาผู้ชนะเลิศ 4. ผู้ที่ชนะเลิศเป็นตัวแทน โรงเรียนประกวดนอก โรงเรียน	1. เพื่อฝึกครูและนักเรียนทุก คนให้เป็นคนไทยที่มีความ ประพฤติกริยามารยาท เรียบร้อย 2. เพื่อหาตัวแทนโรงเรียน เข้าแข่งขันมารยาทไทยใน โอกาสต่างๆ นอกโรงเรียน	1. นักเรียนทุกคนมี ความประพฤติ กริยามารยาท เรียบร้อย 2. ตัวแทนโรงเรียน ได้รับชัยชนะ ในการประกวด

ตาราง 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรม	ช่วงเวลา/สถานที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
3. การอบรมหน้าเสาธงตอนเช้า - โครงการเสริมสร้างคนดีและการทำดี การพูดเชิงบวก	ภาคเช้า เวลา 08.15น. ถึง 08.45น. ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์	ครูเวรประจำวัน ผู้บริหาร บุคคลอื่น วิทยากรฯ	1. เพื่อควบคุมการปฏิบัติ กิจกรรมหน้าเสาธง 2. เพื่อยกย่องชมเชย นักเรียนหรือ กลุ่มนักเรียนที่ทำ ความดีหรือได้รับ ชัยชนะกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งคณะครูและ บุคลากรด้วย	1. เมื่อทุกคนทำความดี ผู้อื่นให้ความยอมรับ และยกย่อง 2. นักเรียนบุคลากร ทุกคนทำความดีมี ผลงานทุกคนยกย่อง 3. นักเรียนคนอื่น ทำความดีอยากให้ คนอื่นยอมรับ

ตาราง 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรม	ช่วงเวลา/สถานที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
4. ประชาธิปไตย ในโรงเรียน 4.1 สถานักเรียน	เลือกตั้งปลายภาค เรียนที่ 2 ในปี การศึกษาที่ผ่านมา คณะกรรมการของ สภาปฏิบัติหน้าที่ ได้รับมอบหมาย ตลอดปีการศึกษา	1. ทีมที่ได้รับการเลือกตั้ง แถลงนโยบายและเตรียม บริหารจัดการกิจการ นักเรียนตามนโยบาย ที่แถลงไว้ตลอดปีการศึกษา	1. เพื่อจำลองรูปแบบการ บริหารงานของสภา เทศบาลเมืองนางรอง 2. เพื่อฝึกให้นักเรียน เรียนรู้ระบอบ ประชาธิปไตย 3. เพื่อฝึกนักเรียนให้เป็น ผู้นำ	1. สถานักเรียนเข้าใจและ ร่วมกันกับคณะครู บริหารจัดการ การศึกษาและกิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียนได้ 2. นักเรียนส่วนหนึ่ง สามารถเป็นผู้นำได้
4.2 การบริหาร และความรับ ผิดชอบเป็น คณะสี	โรงเรียนมอบหมาย งานให้ดูแล รับผิดชอบ คณะสีละ 1 วัน	1. พนักงานครูเป็น 5 คณะสี มีประธานรับผิดชอบ 1 คน 2. แบ่งนักเรียนเป็น 5 คณะสี มีประธาน 1 คนรับผิดชอบ 3. คณะครูและนักเรียน ร่วมกันรับผิดชอบคณะสี ละ 1 วันตลอดทั้งวัน	1. เพื่อฝึกให้คณะครูและ นักเรียนร่วมกัน รับผิดชอบในแต่ละวัน 2. เพื่อฝึกให้คณะครูและ นักเรียนรับผิดชอบ กิจกรรมต่างๆ ของ โรงเรียนร่วมกัน	1. การดำเนินกิจกรรม ประจำวัน 2. ความสะอาดทุกบริบท ของโรงเรียน 3. หากวันใดไม่สะอาด เรียบบร้อยคณะสีนั้น ต้องรับผิดชอบ

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมเสริมพร้อมกิจกรรมย่อยในตารางเวลาแผนงานประจำปี โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

2. ทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องในกิจกรรมเสริม และดำเนินการตามกิจกรรมเสริมทั้ง 4 ชุดกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

3. ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนกิจกรรมเสริมทั้งหมดแล้วใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาจัดแยกเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน 6 ด้าน ความซื่อสัตย์ ระเบียบวินัย กริยามารยาท ความกตัญญูกตเวที การประหยัด และความรับผิดชอบ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กิจกรรมเสริมด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับความคิดเห็น

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองต่อกิจกรรมเสริมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล1) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กิจกรรมเสริม ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความพึงพอใจ

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองต่อกิจกรรมเสริม

ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียนโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล1) อำเภอนางรอง จังหวัด บุรีรัมย์โดยใช้ F-test

5. วิเคราะห์ความคิดเห็น เพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 63.04 จำแนกตามสถานภาพ เป็นนักเรียน ร้อยละ 48.98 ผู้ปกครองร้อยละ 48.98 พนักงานครู เป็นร้อยละ 2.05

2. ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1) อยู่ระดับมากทุกด้าน

3. ความพึงพอใจของ พนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน นักเรียน โรงเรียนทีโอเอ วิทยา (เทศบาล 1) ต่อการพัฒนา

คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ อยู่ระดับมาก

4. ความคิดเห็นของ พนักงานครู นักเรียน ผู้ปกครองต่อ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

อภิปรายผล

ความคิดเห็นของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนที โอเอวิทยาโดยใช้กิจกรรมเสริม นั้น พบว่าตัวชี้วัดทั้ง 6 ด้าน ของสถานภาพ มีผลการพัฒนาอยู่ในระดับมาก แสดงว่า กิจกรรมเสริมทั้ง 4 ชุดที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมีความเหมาะสม ในการนำไปใช้กับนักเรียน โรงเรียนดังกล่าว สอดคล้องกับสิริรัตน์ เพ็งบุญ (2546 : 98) ที่เสนอให้ใช้ กลยุทธ์เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม

ความพึงพอใจของพนักงานครู นักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่โอเอวิทยา โดยใช้กิจกรรมเสริมนี้ พบว่าตัวชี้วัดทั้ง 6 ด้านของสถานภาพมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากแสดงว่ากิจกรรมเสริมทั้ง 4 ชุด เป็นที่ยอมรับของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่ง ฤทธิ์ชัย คุณปการ (2539 : 45) กล่าวว่าความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่เชื่อว่าสิ่งหนึ่งมีความสำคัญและเป็นที่ทุกคนปรารถนา การประพฤติปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่ยอมรับมีค่านิยมของสังคมแฝงอยู่ภายในหรือการประพฤติปฏิบัติที่บุคคลใดมีความพึงพอใจย่อมมีค่านิยมนั้นแฝงอยู่ด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรูปแบบที่ครอบคลุม โรงเรียนศาสนา ชุมชนดำเนินการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน นอกจากการรู้การปฏิบัติคุณธรรมต่างๆ แล้ว สิ่งที่ต้องทำไปพร้อมกันคือ ให้เขารู้และเข้าใจในบทบาทของตนเองว่าควรมีรูปแบบและวิธีการอะไรบ้างที่ควรปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เก่งและดีของสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. กิจกรรมเสริมทั้ง 4 ชุด ควรมีการปรับรายละเอียดของกิจกรรมย่อยในแต่ละชุดให้เหมาะสมสอดคล้องกับระดับช่วงชั้นของนักเรียนและบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยยังคงยึดสาระหลักด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมือนกัน

2. ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้เข้าใจวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการของแผนกิจกรรมเสริมอย่างทั่วถึง และมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรนำผลการศึกษาการพัฒนาที่ได้ ไปทำยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนที่โอเอวิทยา (เทศบาล 1)

2. ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เช่น บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ควรวิจัยเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กมลวัฒน์ วันวิชัย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีอุปสรรคสวรรค์
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ. (2523). **คุณธรรมและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
_____. (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อม
กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2524). **คุณธรรมและจริยธรรม : หลักการและวิธีการ
พัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ**.
กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- ทิศนา แจมมณี. (2546). **กิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย และ ประถมศึกษา**.
กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- เทพพร มั่งธานี และคณะ. (2548). **บทบาทของครอบครัวในการปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนในภาคอีสาน**. ขอนแก่น : คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นัยนา วงศ์โสภา. (2546). การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม อำเภอเมือง
จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาการบริหาร
การศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี จริยธรรม
หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม.
ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- พระมหาอดิสร ภิรสีโล. (2551). แนวคิดในการปลูกฝังค่านิยม. สืบค้นข้อมูล
วันที่ 18 มกราคม.จาก <http://school.obec.go.th/nongkhonthaivit/5UNITS/1-%205.doc>
- พิบูลย์ กระแสสุข. (2542). การส่งเสริมพฤติกรรมครูตามจรรยาบรรณ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ไพฑูรย์ การเพียร. (2544). บทบาทครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2542). จำเป็นต้องปฏิรูประบบการศึกษาไทย :
รวมบทบรรยายและบทความ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2544). ความรู้คู่คุณธรรม : รวมบทความเกี่ยวกับ
คุณธรรม จริยธรรม และ การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2539). หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม.
พิษณุโลก : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏพิบูล
สงคราม.

ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2547, กรกฎาคม-ธันวาคม). ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเชิงสาเหตุต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. วารสารสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ 2 : 317-331.

วสิน อินทสระ. (2518). จริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : บรรณาการ.

_____. (2541). พุทธจริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทองกวาว.

วีไล ตั้งจิตสมคิดกุล. (2537). รายงานการวิจัยเรื่อง ศึกษาบทบาทของครูอาจารย์ในการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน และคณะ.(2536). รายงานการวิจัยเรื่องพัฒนาการใช้เหตุผลทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2543). คุณภาพการศึกษาใช้ประเมินคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียนรวม 7 เรื่อง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สภาการศึกษา. (2547). มาตรฐานการศึกษา. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2554, จาก : <http://www.once.go.th>

สำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. (2547). ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2554, จาก : <http://www.once.go.th>

สิริรัตน์ เพ็งบุญ. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองยาว อำเภอเบญจลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อำรุง จันทวานิช. (2550). **สทศ.วิจัยพบ 4 รูปแบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก**. สืบค้นวันที่ 21 สิงหาคม 2550. จาก

[http : //www.onec.go.th/news46/pr/sala/s_490314.htm](http://www.onec.go.th/news46/pr/sala/s_490314.htm)

Brown, R. (1965). **Social Psychology**. New York : Free Press.

Frankel, J.R. (1980). **Helping Students Think and Value Strategies Teaching the Social Studies**. Englewood Cliffs : Prentice – Hall.

Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw – Hill.

Dewey J. (1975). **Moral Principles in Education**. London : Fever & Simons.

Kohlberg, L. W. (1976). "Moral Stages and Moralization : The Cognitive Developmental Approach," In Lickora (ed.) **Moral Development and Behavior: Theory, Research and Social Issues**. New York : Holt, Rinehart and Winston.

MacKey, W. (2003, October) "The Impact of Pupli Control Ideology on Students Dropout Rates as Perceived by Administrative Staff in Selected 4-A High School in Texas. **"Dissertation Abstracts International.."** 64(4) : 1146-A.

Michaelis, J.U. (1985). **Social Studies for Children–A Guide to Basic Instruction**. New York : Prentice – Hall.

Piaget, J. (1962). **The Moral Judgment of Child**. New York : Collier Book.

Thorndike, E.L. & Clarence, L. Barnhart, L.C. (1957). **High School Dictionary**. Chicago : Scott Foresman.